

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 7Csp/15/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123201145
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Gáborová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4123201145.3

Uznesenie

Okresný súd Nitra v spore žalobcu: U. Z. I., nar. XX.XX.XXXX, Tr. A. G. XXX/XX, E., proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., IČO: 31 320 155, Mlynské nivy 1, Bratislava, zast. Remedium Legal, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, o určení, že vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru je neplatným právnym úkonom, takto

rozhodol:

I. Súd konanie z a s t a v u j e .

II. Žalovanému sa p r i z n á v a proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorej rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresný súd Nitra dňa 6.2.2023 domáhal určenia, že vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru žalovaným je neplatným právnym úkonom.

2. Žalovaný na pojednávaní dňa 13.6.2023 vzniesol námietku res iudicata a poukázal na rozhodnutie NS SR, sp. zn. 2Cdo/41/2021.

3. Žalobca podaním zo dňa 13.6.2023 argumentoval, že v zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia o prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípadoch, ak si súd určitú otázku v konaní posúdil prejudiciálne. Prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy poňaté do výroku súdneho rozhodnutia, keďže výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť, prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

4. Lustráciou na tunajšom súde ako aj následným pripojením spisu sp. zn. 16Csp/227/2021 bolo zistené, že v prednej veci avšak v opačnom postavení strán sporu bol vydaný platobný rozkaz, kde žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 9542,61 eura z dôvodu neuhradenia zvyšku úveru poskytnutého na základe úverovej zmluvy č. 1720007116, ktorý nebol riadne a včas uhradený a teda došlo k jeho zosplateniu, ktorého neplatnosti sa žalobca domáha v tomto spore, t.j. proti sebe stojí žaloba o plnenie a určovací žaloba.

5. Podľa § 161 ods.1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

6. Podľa § 161 ods.2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

7. Podľa § 230 CSP, ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

8. Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného a naopak). Ten istý predmet konania je daný, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. vyplýva z rovnakého skutku). Konanie sa týka tých istých osôb v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov (či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne, resp. inak. (uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 13. 10. 2009, sp. zn. 5 Cdo 120/2009).

9. Z odôvodnenia rozhodnutia NS SR, sp. zn. 2Cdo/41/2021 zo dňa 25.4.2022 vyplýva, okrem iného, že existencia prekážky právoplatne rozhodnutej veci tvorí neodstrániteľnú vadu konania, na ktorú je súd povinný prihliadať *ex officio*. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O totožnosť veci ide vtedy, ak je daná totožnosť účastníkov konania a predmetu konania vyplývajúceho z rovnakých skutkových dôvodov a ak ide o to isté plnenie (*petit*), o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne (a tiež inak). O prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípadoch, ak si súd určitú otázku v konaní posúdil prejudiciálne. Prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy poňaté do výroku súdneho rozhodnutia, keďže výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť, prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Výnimku tvorí situácia, keď bolo právoplatne rozhodnuté o žalobe na plnenie, ktorého predpokladom bolo prejudiciálne posúdenie (určenie) práva alebo právneho vzťahu. Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, či už kladne alebo záporne (či sa žalobe vyhovel alebo bola zamietnutá), tvorí výrok takéhoto rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe medzi tými istými účastníkmi konania vo vzťahu k tomu istému skutku, ktorý už bol predbežne právne kvalifikovaný v rozsudku na plnenie. Naopak to však neplatí. (Komentár Občiansky súdny poriadok Števček/Ficová a kolektív), (por. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obdo 44/2011, sp. zn. 5 Cdo 115/2012, sp. zn. 3 MCdo 8/2013). Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, tvorí výrok takéhoto rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe aj podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 100/01, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov pod R 110/2003, podľa ktorého právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie vytvára z hľadiska identity predmetu konania prekážku veci rozsúdenej pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, vychádzajúc z rovnakého skutkového základu. Z hľadiska postupu súdu nie je rozhodujúce, či sa určovacou žalobou žalobca domáha určenia existencie/neexistencie práva alebo určenia neplatnosti zmluvného dojednania. Obdobne sa k tejto problematike stavia aj aplikačná prax v Českej republike, napríklad v uznesení Ústavného súdu ČR zo dňa 07.01.1994, sp. zn. IV. ÚS 2/93, podľa ktorého právoplatné rozhodnutie o žalobe na plnenie predstavuje vždy takú prekážku veci právoplatne rozsúdenej pre žaloby na určenie už z toho dôvodu, že ním bola súčasne posúdená existencia či neexistencia určitého právneho vzťahu alebo práva, z ktorého bolo žalované plnenie. Právna istota spolu s požiadavkou ochrany legitímnych očakávaní principiálne neznamená právo strany na rovnaké právne posúdenie jeho veci. Nesporne však znamená právo na vysvetlenie dôvodov, na základe existencie ktorých sa konajúci orgán verejnej moci od stabilného doteraz zastávaného právneho názoru odchýlil (III. ÚS 51/2014).

10. Pripojením a preskúmaním spisu sp. zn. 16Csp/227/2021 súd zistil, že toto konanie je právoplatne skončené dňom 19.1.2022 vydaním Platobného rozkazu zo dňa 16.12.2021. Následne žalobca podal žalobu o určenie, že vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru žalovaným je neplatný právny úkon. Tu súd poukazuje na procesnú podmienku - prekážku *res iudicata*, ktorá má za následok, že konanie je potrebné zastaviť. Súd bližšie uvádza, že súd, ktorý rozhoduje o žalobe na plnenie, (v prípade konania 16Csp/227/2021 išlo o zaplatenie sumy 9542,61 eura s prísl.) si v tomto sporovom konaní musí ako

predbežnú otázku posúdiť existenciu či neexistenciu práva alebo právneho vzťahu, o ktorých nebolo doposiaľ rozhodnuté. Práve na základe tohto posúdenia určitého práva alebo právneho vzťahu súdom v sporovom konaní o splnení povinnosti, žaloba na plnenie konzumuje žalobu určovaciu, a vytvára prekážku začatej veci, resp. rozhodnutej veci. Rovnaký právny názor prijal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 3Cdo/100/01 zo dňa 28.5.2002, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom R 110/2003. Rovnako tu súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 25CoCsp/36/2020 zo dňa 10.2.2021, ktorý v odôvodnení konštatoval, že odvolací súd v tomto smere zhodne so súdom prvej inštancie uvádza, že toto rozhodnutie tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci pre konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia, konanie o určenie neplatnosti zmluvy i pre konanie o určenie bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru, pretože o ňom bola ako predbežná riešená jednak platnosť zmluvy posudzované náležitosti zmluvy, ktoré by mohli mať vplyv na určenie bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru. Ak o veci bolo právoplatne rozhodnuté, nemožno ju prejednať znova.

11. Súd dáva do pozornosti mylné vnímanie uznesenia NS SR žalobcom, predložené zo strany žalovaného na pojednávaní dňa 13.6.2023, k čomu žalobca uviedol: „ o prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípadoch, ak si súd určitú otázku v konaní posúdil prejudiciálne. Prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy poňaté do výroku súdneho rozhodnutia, keďže výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť, prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci.“ Tu súd konštatuje, že žalobca opomenul a nevnímal nasledovnú vetu z predmetného rozhodnutia, že výnimku tvorí situácia, keď bolo právoplatne rozhodnuté o žalobe na plnenie, ktorého predpokladom bolo prejudiciálne posúdenie (určenie) práva alebo právneho vzťahu...čo je aj tento prípad. V konaní 16Csp/227/2021 sa žalovaný v postavení žalobcu domáhal zaplatenia sumy, ktorej nárok odvodzuje od úverovej zmluvy č. 1720007116, keď žalovaný sa domáhal vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov žalobcovi formou spotrebiteľského úveru. Nakoľko žalobca v postavení žalovaného nesplnil svoje povinnosti vyplývajúcej mu zo zmluvy, žalovaný po tom ako vyzval výzvou zo dňa 27.2.2019 žalobcu na úhradu nedoplatku na splátkach, s tým, že ak do 5.4.2019 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 12/2018, bude veriteľ oprávnený zosplatiť dlh, čo následne učinil a listom zo dňa 27.4.2019 úver zosplatiť. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca v konaní 7Csp/15/2023 sa domáha určenia, že predmetné zosplatenie je neplatným právnym úkonom, pričom tohto nároku sa domáha na tom istom skutkovom základe ako žalobca v konaní 16Csp/227/2021, pričom súd už v konaní o vydanie platobného rozkazu si prejudiciálne vyriešil aj otázku platnosti vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru a teda je splnená okrem toho, že ide o tie isté strany sporu, aj podmienka totožnosť veci - predmetu konania vyplývajúceho z rovnakých skutkových dôvodov a ak ide o to isté plnenie (petit), o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku).

12. Súd s poukazom na vyššie uvedené, konanie v zmysle § 161 ods. 2 CSP zastavil.

13. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protiv strane.

14. Súd za účelom rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania zisťoval zavinenie niektorej zo strán na zastavení konania. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania je potrebné zistiť, kto zavinil jeho zastavenie, nakoľko vznik konania spôsobí vždy žalobca podaním žaloby. Súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania skúma zavinenie iba z procesného hľadiska a neposudzuje právo žalobcu, teda žalobu podľa hmotného práva. Súd má zato, že podaním nedôvodnej žaloby, ktorá mala za následok zastavenie konania pre procesnú podmienku - prekážka res iudicate, zavinil zastavenie konania žalobca, preto súd priznal nárok na náhradu trov konania žalovanému v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných

náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.